

Och hur är det med förhållandet elit-massa? Är den senaste tidens affärer bara ett tecken på socialdemokratins förfall, som Ehrenkrona tycks hävda, eller är affärerna bara ett symptom på ett bredare och mer allmänt problem? Är t ex de ihärdiga men ohörda uppmaningarna från moderaternas sida att omfamna förändringen ett annat uttryck för främlingskapet mellan en politisk elit

och en folklig massa? Och hur är det med den i moderata kretsar spridda förhoppningen att EU och EMU skall agera vallhundar för att driva en motsträvig och trögtänkt svensk allmänhet framåt? Vad säger den förhoppningen om den politiska kulturen inom moderaterna?

Ingen kan leverera färdiga svar på frågor som dessa. Några av dem kanske inte ens kan besvaras. Och det

råder säkert, på goda grunder, delade meningar om vissa av frågornas relevans. Men En öppen tid, sina förtjänster till trots, saknar i mitt tycke alltför många resonemang av detta slag för att ensam kunna utgöra en fertil mylla för framväxten av ett öppet parti.

Olof Ehrenkrona behöver, kort sagt, konkurrens. Ge honom det.

SVEN OTTO LITTORIN:

Amerikansk litteratur

Att skriva några rader om ny amerikansk politisk litteratur är ungefär som att i efterhand försöka beskriva samtliga närvarande under ett bankrån. Nog minns man en och annan, kanske till och med fattar tycke för dem, men många, många glöms i det allmänna debaklet som präglar ett valår som detta.

Därför är denna läslista bara en enkel och högst personlig beskrivning av vad som finns därute. Flera av Tidskriftens läsare kan säkert komplettera med egna favoriter.

Den vanligast förekommande boktypen, och den mest lättglömda, är förstas alla de pocketböcker som i

valtider ges ut av hoppfulla presidentkandidater. Lamar Alexander gjorde det. Phil Gramm också. Men den intressantaste av alla dessa "allt-bra-jag-ska-göra-för-landet-böcker" är nog trots allt författad av en icke-kandidat. *My American Journey*, Colin Powells självbiografi från förra året, skulle ha kunnat utgöra en fantastisk plattform om Powell ställt upp.

Nu verkar det inte bli så, även om allt tyder på att Dole gör vad han kan för att få Powell som vicepresidentkandidat. Vi som läser politisk litteratur får nog istället vända oss till de övriga kandidaterna för att få en fingervisning om vad som blir huvudfåran när valkampanjen hettar till i höst.

Men jag vill först rikta uppmärksamheten mot ytterligare en bok av en icke-kandidat. Tidigare i år kom Hillary Clintons *It Takes a Village – And Other Lessons Children Teach Us*. Hillary tar med oss på ett 300 sidor långt kampanjtäl som Business Week beskriver som "one of the most cynical publishing undertakings in recent memory."

Jo, det kan man nog säga. Boken förespråkar ett slags clintonsk kommunitarianism, där titeln alluderar på ett afrikanskt ordstäv där det sägs att det behövs en hel by för att uppfostra ett barn. Samhället måste, menar Hillary, sträva efter att åter bli en by där vi hjälps åt att bygga framtiden. Men bortom de vackra orden återstår

samma tomhet som hos många andra kommunitarianer. När teori och tanke ska bli praktik och realitet blir svaren svävande och läsaren blir sittande med en gnagande känsla av att bli pådyvld någon slags ny-socialism i konservativ språkdräkt. Jag gillar det inte.

Intressanta hemsidor

Som relativ nykomling i USA är det ofta rätt förvirrande att hålla reda på vem som är vem och vem som gör vad. Det finns förstås en rad bra hemsidor på nätet som kan underlätta. Den intresserade kan t ex besöka: <www/politicsusa.com/PoliticsUSA/campaign96> som har bra och uppdaterad information, samt intressanta länkar. I tryckt form kan den intresserade få matnyttig information från en nyutkommen guide: *Campaign 1996: Who is Who in the Race for the White House*. Boken är skriven av James Srodes, med nära trettio års erfarenhet från bl a Business Week, Forbes och UPI, och Arthur Jones, med bakgrund på Forbes och Financial Times.

The Buying of a President heter en intressant historia av Charles Lewis i samarbete med the Center for Public Integrity. I denna lilla kritiska faktsamling kan man finna ut svaren på några av den amerikanska politikens viktigaste frågor, som t ex vem får mest stöd av the National Rifle Association (NRA) eller vilken bankfirma Vita Huset helst använder. Ett måste för alla kalender-bitare.

Clinton får på pälsen i den nyutkomna *Running in Place – How Clinton Disappointed America*. Boken, skriven av den välkände Richard Reeves, tidigare chief political correspondent för New York Times och med biografier över fyra tidigare presidenter i sitt litterära bagage. Reeves menar att Clinton, hur intelligent han än må vara, var illa förberedd för presidentskapet. Ja, det var värre än så – han trodde han var förberedd.

Kanske, menar Reeves, är Clinton för intelligent, så intelligent att han saknar den politiska fingertoppskänslan i själva regerandet. "In fact" skriver Reeves, "he often sounds like an encyclopedia without an index". Det är förmodligen denna känsla som givit upphov till en hel flora böcker som på allvar ifrågasätter Clintons mentala hälsa...

Allt ihärdigare tecken tyder på att videopresidenten Al Gore håller på att skapa sig en plattform inför presidentvalet år 2000. Hans *Common Sense Government* från september 1995 är ett exempel på positionering i vad som nog närmast kan beskrivas som ytterkanten på Tony Blairs stakeholder-socialism.

Vill man vara positiv kan man

uttyda en ny och spännande, om än inte invändningsfri, samhällssyn från vänster. Big Government är ute, och nu är det ett nytt uppdrag som vänstern måste bena ut. Vill man vara mera negativ kan man beskriva Gore som traditionell flumvänster med kraftiga makt- och nyspråksambitioner.

Genomtänkt Gingrich

På högerkanten har Newt Gingrich skrivit en rad böcker, som åtminstone jag finner mer läsvärda. *Contract with America* är obligatorisk läsning för den som vill förstå på vilken ideologisk grund som kongressens majoritet står. *To Renew America* kan väl närmast ses som uppföljaren och är likaledes läsvärd.

För att få reda på lite mer om mannen Newt Gingrich kan man med fördel gå till Judith Warners och Max Berleys *Newt Gingrich – Speaker to America*. Warner och Berley, bägge New York Times-journalister, beskriver i ett högt tempo "what makes Gingrich tick" och ger oss bakgrunden till motsättningarna mellan Gingrich och Dole. Efter att ha läst den och Gingrich bägge böcker är åtminstone jag betydligt mera positivt inställd till Gingrich själv. I mitt tycke är han en av de få amerikanska politiker som faktiskt har ett positivt och genomtänkt budskap.

Gingrich kan också beskådas per video. På den nyutkomna *Toward American Renewal* kan den hugade få sig en ordentlig föreläsning till livs av

mannen som blivit ikonen för den nya amerikanska revolutionen.

På det mera filosofiska planet har Robert Samuelson skrivit boken *The Good Life and Its Discontents, The American Dream in the Age of Entitlement 1945-95*. Samuelson gör en svidande vidräkning med den samhällsmoral som säger att medborgarna har rätt att kräva mer och mer av det offentliga. Samuelson för också ner de övergripande resonemangen till den mera jordnära dagspolitiska diskussion. Den budgetbatalj som pågått mellan kongressen och Vita Huset, menar Samuelson, är egentligen inte mer än en strid mellan väderkvarnar. Gingrich och Clinton "are just a dime apart" om man ser till de totala utgifterna och den underliggande utvecklingen över decennierna.

Oavsett vilket har den republikanska kongressmajoriteten fått rätt mycket på pälsen för sitt reformarbete. Under de senaste månaderna har det kommit ut en hyllmeter eller två med nya böcker som försöker fånga en ny politisk verklighet "efter

Gingrich". En av de intressantaste, och kanske mest nedslående, är *The Only Look Dead: Why Progressives Will Dominate the Next Political Era* av Washington Post-journalisten E J Dionne. Dionne menar att medelklassväljarna har svårt att acceptera republikanernas nedskärningar och därmed kommer förtroendet för en ny, mindre centralistisk vänster att återvinnas. Från Arthur Scargill till Tony Blair, fast i amerikansk tappning. Vi ser redan spåren – Al Gore och Hillary Clintons alster är de första bevisen. Och Clinton själv talar numera om behovet att skala ner "the Big Government".

Dåligt förberedda republikaner

I Balz och Brownsteins *Storming the Gates: Protest Politics and the Republican Revival* menar författarna att republikanerna i kongressen är minst lika illa förberedda på själva regerandet som Reeves menar att Clinton är i Vita Huset. Därmed kommer de att ha mycket svårt att behålla majoriteten i kongressen.

I maj kommer Jacob Weisbergs *In Defense of Government: The Fall and Rise of Public Trust*. Weisberg, säger rapporterna, menar att vänstern förlorade sitt momentum inte därför att idéerna var fel utan därför att "they got carried away and tried to turn Americans into welfare-state Swedes". Men hallå! Idéer har liksom konsekvenser! Hur vore det om man omprövade idéerna om man ser att de leder åt skogen?

O'Roarkes bitskheter

Ett nytt grepp står James Carville för. I hans *We're Right, They're Wrong* blandar han rå kritik av republikanernas agenda med recept på potatissallad och lite andra läckerheter... Om man nu håller sig till det mera lättsamma i den politiska genren vill jag ändå till sist föreslå en hederlig O'Rourke. Hans nya artikelantologi har just utkommit och måste förstås läsas av alla som gillar O'Roarkes Rolling Stones-journalistiska bitskheter. Den ligger nu till min stora förtjusning på nattduksbordet.